

Media: ΕΣΤΙΑ

Page: 1,27

Published at: 13-08-2023

Author: Surface: 869.7 cm² Circulation: 1080

Subjects:

**Χ.Γ. ΔΗΜΑΚΟΠΟΥΛΟΥ: Μυθιστορήματα πού δέν
είναι μόνο για την παραλία Σελ. 27**

ΒΙΒΛΙΟ

Μυθιστορήματα που δέν είναι μόνο για την παραλία

Κριτική - παρουσιάσεις: Χαρίκλεια Γ. Δημακοπούλου

Σέ δύο ημέρες γιορτάζουμε την Κοίμηση της Θεοτόκου, τό Πάσχα του καλοκαιριού όπως την αποκαλούν σε πολλά μέρη της πατρίδας μας. Είναι μία εορτή που μόνον στην Ελλάδα τιμάται τόσο έντονα και με τόση κατανύξη, στις μυριάδες εκκλησίες και ζωοκλήσια της Χώρας. Ίσως διότι για μάς η Παναγία είναι ταυτοχρόνως ή μεγάλη Μάνα όλων μας, ή Όδηγήτρια στους εθνικούς αγώνες, ή Γοργοειήκος στις παρακλήσεις μας, ή Παναγία με τό ανθρώπινο πρόσωπο και την ανθρώπινη ζωή και τόν θάνατο, την Κοίμηση. Ίσως διότι δέν θελήσαμε ποτέ νά την δούμε ως θεά, με ανάληψη, όπως τό πιστεύουν στην Καθολική Έκκλησία, ούτε την «καταργήσαμε» ποτέ όπως τά περισσότερα προτεσταντικά δόγματα. Είναι ό άνθρωπος μας κοντά στον Θεό. Έκείνη που ό λόγος της άκούεται, γιατί ποιός δέν σεβεται και δέν άκούει την μητέρα του; Εύχομαι νά εορτάσετε την μεγάλη ημέρα με την οικογένειά σας και σε κάποιο μέρος που τιμάται ναός στό όνομά της.

■ **Γόκο Ογκάουα, Η πορεία της Μίνα** (μτφρ. Άννα Παπαπαύρου, έκδ. Πατάκι, σελ. 368, ευρώ 17,70). Η συγγραφέας γεννήθηκε στην Όκαγιάμα της Ίαπωνίας τό 1962 και σήμερα ζή στό Χιόγκο. Θεωρείται από τίς σημαντικότερες συγγραφείς της πατρίδος της και έχει τιμηθή με όλα τά σημαντικά λογοτεχνικά βραβεία της Ίαπωνίας. Στην Ελλάδα την γνωρίσαμε με τό μυθιστόρημά της «Η άστυνομία της μνήμης» (Πατάκις 2020). Πολλοί την θεωρούν ως έκφραστρια του Ίαπωνικού φεμινισμού επειδή γράφει συχνά για την θέση και τόν ρόλο της γυναίκας στην Ίαπωνική κοινωνία, κάτι που βρίσκεται

σε συνεχή εξέλιξη κατά τίς τελευταίες δεκαετίες. Στο παρόν μυθιστόρημα που έκκυκλώθηκε στην Ίαπωνία κατά τό 2005 ή αφήγησης έχει προφανώς πολλά στοιχεία μνήμης και προσωπικών άναμνήσεων της Όγκάουα από την Όκαγιάμα των παιδικών της χρόνων, καθώς ό μικρόκοσμος ενός κοριτσιού που ζή προσωρινά στό σπίτι της γιαγιάς της με την οικογένεια του θείου της δέν άποτελεί κάτι τό σημαντικό και παράδοξο. Όμως ή Όγκάουα κατορθώνει νά μετατρέψη τίς έμπειρίες που άπεφύσισε νά προ-

σφέρει στην μικρή Τομόκο και την εξαδέλφη της Μίνα σε γεγονότα που άφορούν όλους. Και επίσης έχει την ικανότητα νά προσφέρει μία αφήγηση που συγκινεί όλους τους ανθρώπους χωρίς νά χρειάζεται νά γνωρίζουν την Ίαπωνική κουλτούρα. Η δράσις τοποθετείται πίσω στό 1972, πριν από 50 χρόνια, και τά πρόσωπα ζουν και περιγράφουν τά συναισθημάτά τους από μία κοινωνία που τότε άλλαζε ραγδαία. Εκείνο που τονίζεται με έμφραση είναι ή διαδικασία που περνά ή Τομόκο, γνωρίζοντας την Μίνα και προερχόμενη από μικρότερο τόπο, ώστε νά αγαπήση την λογοτεχνία και νά καταστή μανιώδης άναγνώστρια στην τοπική δημοτική βιβλιοθήκη. Συγκινητική είναι και ή σχέση της εξαδέλφης Μίνα με τόν θηλυκό Ίαποτόταμο-νάνο, την Ποτσιόκο. Η Μίνα άρνείται νά πάει στό σχολείο της με άλλο τρόπο εκτός από τό νά ίππεύη στην ράχη της Ποτσιόκο! Και ό θάνατος του ζώου, που φιλοξενείται σε μία τεχνητή λίμνη στό πάρκο της μεγάλης τοποποιίας του θείου της, όπου ό παππούς της είχε δημιουργήσει έναν μικρό ζωολογικό κήπο, σημαίνει για τά κορίτσια τό τέλος της άθωότητος και την έπαφη με την θνητότητα. Είναι ένα πολύ σημαντικό βιβλίο γραμμένο με σαφή λιτότητα έκφράσεως αλλά βαθειά αίσθημα.

■ **Mieko Kawakami, Ό παράδεισος** (μτφρ. Κίκα Κραμβουσιάνου, έκδ. Gutenberg/Aldina, σελ. 253, ευρώ 16). Από την Ίαπωνία είναι και τό δεύτερο σημερινό βιβλίο. Η Μιέκο Καβακάμι θεωρείται ή «σύγχρονη βασίλισσα της Ίαπωνικής λογοτεχνίας». Τό Ίαπωνικό της κείμενο ένωματόνως συχνά στά έργα της τόσο διαλεκτικούς τύπους της γλώσσας της Όζάκα όσο και λέξεις που δημιουργεί ή ίδια με την διάθεση της ποιητικής άναδημιουργίας που την διακατέχει. Είναι γεννημένη τό 1976 στην Όζάκα. Ήρωες του βιβλίου είναι δύο όνυια, τόν όποιον τά άληθινά όνυια δέν πληροφορομένοια ποτέ. Τούς περιγράφει άπ' άρχής μέχρι τέλους με τά «παρτσούκλια» που τούς έχουν δώσει στό σχολείο: Τό άγόρι, που είναι και ό αφηγητής της ιστορίας, πάσει από στραβισμό και τόν άποκαλούν κοροϊδευτικά όί συμμαθητές του «Ρονπάρν», που σημαίνει «Μάτι». Υφίσταται τά πάνδεινα από τόν σχολικό έκφο-

βισμό τών συμμαθητών του, που τόν υποβάλλουν σε κυριολεκτικά μαρτύρια, καθώς τό κάνουν «έπειδή μπορούν» και επειδή είναι ό δυνατότερος, και κινδυνεύει ή ζωή του, είναι δε όλομόναχος μέχρις ότου ένα μικρό σημείωμα στην κασετίνα του του φέρνει την ιδιότυπη φιλία της Κοτζίμα. Η μικρή συμμαθήτρια ύφίσταται άνάλογο bullying από τίς συμμαθήτριές της. Εκείνη διότι είναι κόρη γυναίκας που έγκατέλειψε τόν πατέρα της κόρης της για νά παντρευθή κάποιον πλουσιότερο. Η Κοτζίμα άντιμετωπίζει τό διαζύγιο της μητέρας της ως προδοσία και παύει νά πλένεται και νά τρώει σωστά και, τέλος, και νά τρώει ούτως ή άλλως. Ένδ όμως ό Ρονπάρν άντιδρά στην κατάσταση τους και θέλει νά άλλάξη από τόν στραβισμό και νά βλέπη όπως όλοι και σχεδιάζει με την μητέρα του την επέμβαση, ή Κοτζίμα, που άνήκει σε άλλη ψυχροσύνηση, θεωρεί ότι κανείς δέν πρέπει νά επεμβαίνει στην μοίρα του και πρέπει νά δέχεται την κακοποίηση ως έξαγνιστική διαδικασία. Η έγχείρησις έπιτηγάνει τελικώς και τό άγόρι ξεκινά την νέα ζωή του με έναν ήλιο στά χρώματα του κόσμου. Όπως έχουν σημειώσει πολλοί ξένοι μεταφραστές, τό βιβλίο, που είναι κυρίως μία αφήγησης σχολικού bullying, σε κάποια σημεία φάνει στα όρια της σαδιστικής πορνογραφίας, καθώς έκφράζει όλη την σκληρότητα μιός εφηβικής κοινωνίας που άκολουθεί τόν νόμο του ισχυρότερου.

■ **Τάκος Σπετσιώτης, Προσευχές έκτακτης άνάγκης** (έκδ. Βιβλιοπωλείον της Έστίας, σελ. 338, ευρώ 18). Ό συγγραφέας είναι κατά κύριον λόγον κινηματογραφιστής και έχει μετάρσει σε πολλές κινηματογραφικές, τηλεοπτικές και θεατρικές παραγωγές, μεταξύ άλλων σε γνωστές ταινίες του παλαιού Έλληνικού Κινηματογράφου. Ασχολείται και με την συγγραφή από τά μαθητικά του χρόνια, τόσο την ποίηση όσο και την πεζογραφία και τό δοκίμιο. Τόν έχει άπασχολήσει και συγγραφικά και κινηματογραφικά ή μορφή του Ναπολέοντος Λαπαθιώτη. Στο βιβλίο του που παρουσιάζεται καταγράφεται ή έφηβική έμπειρία του 13ετούς Παύλου Μέρλου, που φεύγει από την παραθαλάσσια κομόπολη όπου γεννήθηκε για νά άντιμετωπίσει τό τραύμα του από μία πρόωγη όμοφυλοφιλική

έμπειρία που έβίωσε. Θέλει νά γίνη μουσικός, κάτι που κατορθώνει τελικώς. Έπιστρέφει στην γενεά του μετά από πολλά χρόνια, ώριμος και γνωστός, και άντιμετωπίζει τό παρελθόν του μέσα από την γνωριμία του με τόν ιδιότυπο Εύμένη Παράσχο, που ζή αυτοεξόριστος στην κομόπολη. Τό βιβλίο χαρακτηρίζεται ως «τοιογραφία των Έλληνικών (και όχι μόνον) έρωτικών ήθών της τριακοσιπενταετίας 1966-2000». Όμως παρά τό δύσκολο του θέματος, ή γραφή τό δικαιώνει.

■ **Χρίστος Χατζήπαπας, Καλύτερα νά μην συναντιόμαστεν** (έκδ. Γκοβόσης, σελ. 496, ευρώ 26,90). Ό συγγραφέας είναι ένας από τούς πλέον καταξιωμένους Κυπρίους λογοτέχνες και ταυτοχρόνως ένας άπερομμένος κτηνίατρος. Τό βιβλίο είναι πρωτίστως μία έρωτική ιστορία, αλλά τό σημαντικό είναι ότι τοποθετείται στό ιστορικό πλαίσιο της ζωής της μαρτυρικής Μεγαλονήσου και περιγράφει τά γεγονότα του 1974, τόν όποιον τιμούμε τά 50 έτη κατά τό 2024. Ό χώρος όπου διαδραματίζονται τά γεγονότα της αφήγησης είναι πρωτίστως ή Κηρύνεια, ή μαρτυρική πόλις, που πλέον τελεί υπό πλήρη τουρκοποίηση. Η συγγραφή έχει στόχο όχι μόνον την αφήγηση μιός έρωτικής ιστορίας υπό δραματικές συνθήκες αλλά και την ενημέρωση του κοινού όχι μόνον της Ελλάδος για την τουρκική εισβολή και κατοχή του «Ατίτλα», αλλά και των ίδιων των Κυπρίων των νεωτέρων γενεών, καθώς πολλά δέν είναι εύρως γνωστά. Στίς σημειώσεις εν τέλει του βιβλίου γίνεται και άναφορά στους πεσόντες που έχουν ταυτοποιηθή από την Μάχη της Κηρυνείας. Δέν είναι ήπιό βιβλίο. Είναι όργανο και σκληρό σε κάποια σημεία, πολιτικά φορτισμένο και έντονο, χωρίς αυτό νά έξοργίζει τόν άναγνώστη άκόμη σήμερα, άφοδ είναι εύκολο νά κατανοηθή ότι ή Ελλάς βαρύνεται πράγματι από την τραγωδία της Κύπρου και τίς κινήσεις που έγιναν ή δέν έγιναν. Μένει νά άποδεχθή άν πραγματι υπήρξε και προδοσία των Έλλήνων άξιωματικών εις βάρος των Κυπρίων όπως ισχυρίζεται ό συγγραφέας που όπωσδήποτε πρόσκειται στό γνωστό παλαιότερα κόμμα της ΕΔΕΚ. ▲▼

